

Eelhindang Mudaste küla Sauepõllu maaüksuse detailplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise vajalikkuse kohta

Üldosa

Vastavalt Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi (KeHJS) § 33 lõike 1 punktide 3, 4 alusel korraldatakse keskkonnamõju strateegilist hindamist strateegilise planeerimisdokumendi koostamise käigus, kui see dokument on detailplaneering, mille alusel kavandatakse tegevust, mis on KeHJS § 6 lõigete 2-4 järgi olulise keskkonnamõjuga või on aluseks tegevusele, mis eeldatavalt avaldab Natura 2000 võrgustiku alale olulist mõju. Antud eelhindanguga analüüsitakse kavandatava tegevuse keskkonnamõju olulisust lähtuvalt KeHJS § 6 lõike 2 punktist 1, kuna kavandatava tegevuse iseloom on seotud põllumajandusega.

Keskkonnatingimused

Kavandatav tegevusala paikneb Hiiumaa loode- ja Kõrgessaare valla põhjaosas Mudaste küla Sauepõllu maaüksuse põhjaosas.

Maa-ala paikneb täies ulatuses Kõrgessaare-Mudaste hoiuala territooriumil.

Kõrgessaare-Mudaste hoiuala kaitse-eesmärk on määratletud Vabariigi Valitsuse 8. septembri 2005.a määrusega nr 233 „Hoiualade kaitse alla võtmine Hiiumaa maakonnas“: EÜ nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ I lisas nimetatud elupaigatüüpide - rannikulõugaste (1150*), laiade madalate lahtede (1160), väikesaarte ning laidude (1620), rannaniitude (1630*), kadastike (5130), alvarite (6280*), niiskuslembeste kõrgrohustute (6430), nõrglubja-allikate (7220*) ja liigirikaste madalsoode (7230) kaitse ning EÜ nõukogu direktiivi 79/409/EMÜ loodusliku linnustiku kaitse kohta I lisas nimetatud linnuliikide ja I lisas nimetatud, kaitset vajavate rändlinnuliikide elupaikade kaitse.

Planeeritava maa-ala koosseisus on Maa-ameti kaardiserveri andmetel inventeeritud vääriselupaigad (VEP120021, VEP120022, VEP120023), üksikute kaitsealuste liikide paiknemise kohta tegevusalal teave puudub.

Planeeritavast maaüksusest moodustab enamiku metsamaa (36,30 ha 49,24 ha-st), lisaks on suuremad alad veevalune maa (6,10 ha), looduslik rohumaa (3,20 ha) ja muu maa (9,30 ha).

Maapind on moodustunud peamiselt moreentasandikust, taimestiku moodustavad loometsad, rannaniidud ja soostunud metsad. Piirkonna põhjavesi on nõrgalt kaitstud.

Kavandatav tegevus

Planeeritavale maa-alale planeeritakse rajada loomade varjualuste kompleks. Loomad, kellele varjualuse püstitamine vajalik on, on eelkõige piirkonna rannaniite hooldavad loomad. Hoonete näol ei saa tegu olema klassikalises mõistes lautadega, vaid pigem rajatistega, mille ainus eesmärk on pakkuda loomadele varju ilmastiku eest – hoonetes ei toimu loomsete saaduste hankimist, hoiustamist, töötlemist vms.

Planeeritaval maa-alal olemasolevat taristut ning hoonestust ei ole, kogu alal puudub püsiv ja aastaringne inimtegevus. Planeeritava hoonestuse ja rajatiste püstitamiseks nähakse ette Kõrgessaare valla üldplaneeringuga määratud juhtfunktsioonide muutmist.

Planeerimisdokumendi elluviimisega kaasneva keskkonnamõju võimalikkus, kestus, sagedus ja pöördumus, sealhulgas kumulatiivne ja piiriülene mõju

Detailplaneeringuga planeeringualale ehitusõiguse võimaldamine ja selle alusel toimuv ehitustegevus hoiualale ja selle kaitse-eesmärke silmas pidades omab mõju tõenäoliselt eelkõige ehitiste püstitamise perioodil. Ehitusperioodil kasutatakse mingil määral ehitusmasinaid, mis tekitavad lokaalset vibratsiooni ja müra. Kuna piirkonnas on väga palju metsa, siis hajub tekitatav

müra looduslikku fooni ja mõju tegevusalast kaugemale ei ulatu.

Tulenevalt ehitustegevusest võib muutuda hoonete aluse ja ümbruse maapinna reljeef (nt sajuvete juhtimiseks hoonetest eemale), osa haljastatud aladest hävinevad, sest seal asukohas hakkavad paiknema hooned, osaliselt tuleb metsa raadada jne.

Hoonetekompleks hakkab kasutuses olema aastaringsest. Kompleksi kasutamise tulemusena on piirkonnas rohkem põllu- ja metsamaade hooldamise eesmärgil kasvatatavaid loomi, inimasustuse tihedus senisest oluliselt ei muutu.

Piiriülest ja kumulatiivset keskkonnamõju kavandatava tegevusega ei kaasne.

Planeerimisdokumendi elluviimisega kaasnev oht inimese tervisele või keskkonnale, sealhulgas õnnetuste esinemise võimalikkus

Kavandatava tegevus ei tingi tavapärasest suuremat ohtu inimese tervisele. Hoonete kompleksi planeerimisel on arvestatud, et loomade liikumise piiramiseks tuleb rajada erinevaid piirdeid (nii ajutised kui sstatsionaarsed), mis hoiavad ka võõrad inimesed eemal.

Hoonete ehitusperioodil tuleb kinni pidada tavapäraest ehitus- ja ohutusreeglitest.

Kavandatav tegevus ei suurenda õnnetuste esinemise tõenäosust tavapärasest. Tegevusest tuleneva keskkonnaohu tekkimise korral tuleb koheselt võtta kasutusele meetmed keskkonnareostuse kõrvaldamiseks.

Planeerimisdokumendi elluviimisega kaasneva mõju suurus ja ruumiline ulatus, sealhulgas geograafiline ala ja eeldatavalt mõjutatav elanikkond

Kavandatav tegevus omab eeldatavalt positiivset mõju loodusele - piirkonna põllu- ja metsamaadele ning rannaniitudele. Kuna praegusel perioodil on väga suur oht, et ressursside vähesuse tõttu kasvavad hooldust vajavad (k.a. kaitsealused) alad kinni ja minetavad oma kaitseväärtuse, siis regulaarne loomapidamine võimaldab nimetatud alasid paremini hooldada ja majandada.

Võib eeldada, et mõju ulatus ei saa olema kaugemalt kui Mudaste külas ja sellega piirnevatel rannikuni ulatuvatel küladel. Osaliselt on loomi karjatatud nimetatud piirkondades ka varem, seega ei ole tegu täiesti uue tegevusega piirkonnas.

Kavandatavate tegevuste elluviimine suurendab tõenäoliselt piirkonnas aastaringsete töökohtade arvu mõne võrra.

Kavandatava tegevuse ruumiline mõju planeeringualast väljapoole ei ulatu, ehitiste rajamise ja kasutamisega seotud tegevused jäävad alla sisse.

Planeerimisdokumendi elluviimisega eeldatavalt mõjutatava ala väärtus ja tundlikkus, sealhulgas looduslikud iseärasused, kultuuripärand ja intensiivne maakasutus

Planeeritava tegevusala paikneb hoiualal, millest lähtuvalt on tegu looduslikult väärtusliku ja kaitset vajava alaga.

Planeeringuala ei ole hetkel aktiivses kasutuses. Lihtsalt silmailu pakkumiseks on kogu ala regulaarseks hoolduseks ja korrastamiseks liiga suur ning majanduslikult ebaefektiivne. Kui ala regulaarselt ei hooldata, siis selle väärtus hakkab langema.

Kuna planeeritud tegevusalast on vähemalt osa tõenäoliselt olnud endine rannaniit, mis on aastakümnete jooksul hakanud soostuma ja kinni kasvama, siis loomapidamise võimaldamine ja arendamine võimaldab taastada regulaarset randade hooldamist. Lisaks rannaäärsete alade puhastamisele hooldavad loomad ka metsaaluseid, mis aitab vältida edasist ala kinnikasvamist.

Planeerimisdokumendi elluviimisega kaasnev mõju kaitsealadele

Looduskaitsealade järele hoiualal ehitustegevus keelatud ei ole, ehitustegevuse kavandamisel ja ehitamisel on oluline kinni pidada seadustest ning hoiuala kaitsekorralduskavast tulenevatest

nõuetest.

Planeeritud tegevusalal ei paikne ühtegi kaitsealust taime ega liiki, mida kavandatav ehitustegevus võiks hävitada.

Arvestade piirkonna maakasutust, võib eeldada et kavandatud loomade varjualuste kompleksi rajamine Mudaste küla piirkonda aitab kaasa hoiuala seatud eesmärkide elluviimisele ja pakub senisest enam võimalusi loodusliku ilme tagamiseks vajaliku tegevuse kavandamisel ja elluviimisel.

Lähtudes eeltoodust, on võimalik eeldada, et kavandatav tegevus ja loomade varjualuste kompleksi planeerimine ja püstitamine Mudaste küla territooriumile omab üldistes aspektides inimestele, majanduskeskkonnale ning looduskeskkonnale positiivset mõju ning detailplaneeringu keskkonnamõju strateegiline hindamine ei ole vajalik.

Jaanus Valk
Vallavanem
Kõrgessaare Vallavalitsus
24.oktoober 2011

Väljavõte Kõrgessaare valla üldplaneeringu teemaplaneeringust “Maakasutusreeglite ja ehitustingimuste määramine”

